

**BO'LAJAK TARIX FANI O'QITUVCHILARINING PEDAGOGIK TAYYORGARLIK
MODELINI ISHLAB CHIQISH****Toshpo'latova Shaxnoza Shuhratovna**

Osiyo Xalqaro Universiteti "Tarix va filologiya" kafedrası

Tarix fani o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15592938>

Annotatsiya. Ushbu maqolada bo'lajak tarix fani o'qituvchilarining pedagogik tayyorgarligini takomillashtirish zarurati asoslanadi. Pedagogik tayyorgarlikning asosiy komponentlari, ularni integratsiyalashtirish model asosida shakllantirish yo'llari va metodik yondashuvlar yoritiladi. Model asosida o'qituvchining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish mexanizmlari tahlil qilinadi.

Kirish

Zamonaviy ta'lim tizimi tarix fani o'qituvchilaridan nafaqat fanni bilish, balki uni o'quvchilarga samarali yetkazish, ularda tarixiy tafakkur va fuqarolik ongini shakllantirish, milliy qadriyatlarga asoslangan qarashlarni rivojlantirishni ham talab qiladi. Shunday sharoitda tarix fani o'qituvchilarining pedagogik tayyorgarligini chuqurlashtirish va ularni professional faoliyatga samarali tayyorlash dolzarb muammolardan biri hisoblanadi.

Asosiy qism**1. Pedagogik tayyorgarlikning mohiyati**

Bo'lajak tarix fani o'qituvchilarining pedagogik tayyorgarligi quyidagi komponentlarni o'z ichiga oladi:

- ✓ **Metodik tayyorgarlik** (dars berish uslublari, o'quv rejalashtirish);
- ✓ **Didaktik kompetensiya** (ta'lim mazmunini tanlash va uni o'quvchilarga moslashtirish);
- ✓ **Kommunikativ tayyorgarlik** (interaktiv muloqot va fikr almashish);
- ✓ **Refleksiv qobiliyatlar** (o'z faoliyatini tahlil qilish va takomillashtirish).

Pedagogik tayyorgarlik tushunchasi

Pedagogik tayyorgarlik — bu o'qituvchi shaxsining kasbiy shakllanishi, didaktik, metodik, psixologik va kommunikativ jihatdan yetuklik darajasini bildiradi. U quyidagilarga asoslanadi:

- ✓ **Pedagogika nazariyasi;**
- ✓ **Psixologik bilimlar;**
- ✓ **Metodik kompetensiya;**
- ✓ **Aloqa va boshqaruv ko'nikmalari.**

2. Pedagogik tayyorgarlikning asosiy komponentlari**a) Nazariy komponent:**

- ✓ Ta'lim va tarbiyaning asosiy qonuniyatlari;
- ✓ Shaxsning rivojlanishi va uni o'rganish tamoyillari;
- ✓ Ta'lim mazmuni va metodikasi.

b) Amaliy komponent:

- ✓ Dars o'tkazish, baholash, muammolarni hal qilish ko'nikmalari;
- ✓ Didaktik vositalardan foydalanish;
- ✓ Sinfda ijtimoiy muhit yaratish va uni boshqarish.

c) Shaxsiy-kommunikativ komponent:

- ✓ O'z fikrini tushunarli ifoda eta olish;

- ✓ O'quvchilar bilan samarali muloqot o'rnatish;
- ✓ Empatiya va liderlik fazilatlarini.

3. Pedagogik tayyorgarlikning maqsadi va vazifalari

Maqsad – o'qituvchini kasbiy faoliyatga kompleks tayyorlash, uni pedagogik jarayonni tashkil etuvchi yetuk mutaxassis sifatida shakllantirish.

Vazifalar:

- ✓ Pedagogik bilimlarni egallash;
- ✓ Pedagogik texnologiyalarni qo'llashni o'rganish;
- ✓ O'z-o'zini rivojlantirishga tayyorlikni shakllantirish.

4. Zamonaviy ta'limda pedagogik tayyorgarlikning ahamiyati

- ✓ Bugungi kunda raqamli texnologiyalar, inkluziv ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv kabi omillar pedagogik tayyorgarlikni yangicha talqin qilishni talab qilmoqda. Shuning uchun:
- ✓ Innovatsion metodlarni egallash;
- ✓ Tanqidiy va reflektiv fikrlashni rivojlantirish;
- ✓ Axborot-kommunikatsion texnologiyalarni o'zlashtirish — zaruriy omillar hisoblanadi.

Pedagogik tayyorgarlik — bu o'qituvchi shaxsining kasbiy tayyorgarlik darajasini belgilovchi asosiy mezonidir. U faqat nazariy bilim emas, balki psixologik, metodik, kommunikativ va ijtimoiy ko'nikmalarni ham o'z ichiga oladi. Yaxshi shakllangan pedagogik tayyorgarlik — bu zamonaviy, innovatsion va ta'sirchan o'qituvchi yetishtirishning asosi hisoblanadi.

2. Modelga asoslangan yondashuv

Zamonaviy ilmiy va amaliy muammolarni hal etishda modelga asoslangan yondashuv (ing. *Model-Based Approach*) keng qo'llanilmoqda. Ushbu yondashuv murakkab tizimlarni, jarayonlarni yoki hodisalarni modellashtirish orqali tahlil qilish, bashoratlash va qaror qabul qilish imkonini beradi. Modelga asoslangan yondashuv nafaqat texnika va tabiat fanlarida, balki iqtisodiyot, ta'lim, sog'liqni saqlash, menejment kabi sohalarda ham keng qo'llaniladi.

Modelga Asoslangan Yondashuvning Mohiyati

Model — bu real tizim yoki jarayonning soddalashtirilgan matematik yoki grafik ifodasidir. Modelga asoslangan yondashuv deganda esa real voqelikni o'rganishda modellar qurish, ularni tahlil qilish va natijalar asosida qarorlar qabul qilish tushuniladi. Ushbu yondashuvning asosiy bosqichlari quyidagilardan iborat:

1. Tizim yoki muammoni aniqlash
2. Model yaratish (matematik, grafik, algoritmik va h.k.)
3. Modelni tekshirish va verifikatsiya qilish
4. Simulyatsiya va natijalarni tahlil qilish
5. Model asosida qaror qabul qilish yoki takliflar ishlab chiqish

Yondashuvning Ahamiyati

Modelga asoslangan yondashuv ko'plab afzalliklarga ega:

- Murakkablikni boshqarish: Murakkab tizimlarni soddalashtirilgan shaklda ko'rib chiqish imkonini beradi.
- Tezkor tahlil: Real muammoni tajriba yo'li bilan emas, model orqali tezda baholash mumkin.
- Bashorat qilish: Kelajakdagi natijalarni oldindan ko'rish imkoniyatini yaratadi.
- Resurslarni tejash: Tajribalarni real sharoitda emas, balki modelda amalga oshirish orqali vaqt va mablag' tejiladi.

Amaliy tatbiqlari**1. Ta'limda**

O'quvchilar bilimini baholash, o'quv dasturlarini optimallashtirishda pedagogik modellar yordamida samarali yondashuvlar ishlab chiqiladi.

2. Sanoatda

Ishlab chiqarish jarayonlarini modellashtirish orqali samaradorlik oshiriladi, nosozliklar oldi olinadi.

3. Tibbiyotda

Kasallik tarqalishini tahlil qilish yoki dorilar ta'sirini simulyatsiya qilish uchun biologik modellar ishlatiladi.

4. Iqlim o'zgarishini o'rganishda

Atmosfera va iqlim modellaridan foydalangan holda global iqlim tendensiyalarini tahlil qilish mumkin.

Model o'z ichiga quyidagilarni oladi:

a) Maqsadli komponent:

- ✓ Tarix o'qituvchisini zamonaviy ta'lim talablariga mos ravishda tayyorlash;
- ✓ Ijtimoiy-falsafiy va milliy-ma'naviy qadriyatlarni singdirish.

b) Mazmuniy komponent:

- ✓ Pedagogika va metodika fanlarining uzviy uyg'unligi;
- ✓ Tarixiy materiallarni tanlashda didaktik yondashuvlar.

c) Texnologik komponent:

- ✓ AKT, interaktiv metodlar, loyiha va muammoli ta'lim texnologiyalarini qo'llash;
- ✓ Kasbiy kompetensiyalarni bosqichma-bosqich shakllantirish.

d) Natijaviy komponent:

- ✓ O'quvchining mustaqil fikrlash qobiliyatini shakllantira oladigan o'qituvchini tayyorlash;
- ✓ Kasbiy malaka va reflektiv ko'nikmalarga ega bo'lgan kadr yetishtirish.

3. Modelni amaliyotga tatbiq etish yo'llari

- ✓ Universitetda o'quv dasturlarini model asosida qayta ishlab chiqish;
- ✓ Pedagogik amaliyot jarayonini reflektiv-tahliliy bosqichlarga ajratish;
- ✓ Treninglar, seminarlar, dars tahlili mashg'ulotlarini joriy etish.

Xulosa

Bo'lajak tarix o'qituvchilarining pedagogik tayyorgarligi o'zaro bog'liq komponentlardan tashkil topgan tizimli yondashuvni talab etadi. Taklif etilayotgan model bu tayyorgarlikni izchil va zamonaviy yo'nalishda tashkil etish imkonini beradi. Ushbu model ta'lim sifatini oshirish, tarixiy bilimlarni chuqurlashtirish va o'quvchilarda tarixiy ongni shakllantirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

REFERENCES

1. Abduqodirov A.A. "Pedagogik texnologiyalar", Toshkent: Fan, 2020.
2. Xolbekov Q., "Kasbiy pedagogik tayyorgarlik asoslari", Samarqand, 2021.
3. Shukurov S.M. "Ta'lim jarayonida pedagogik mahorat", Toshkent, 2019
4. Toshpo'latova, S. (2025). BO'LAJAK TARIX O'QITUVCHILARINING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGINING UMUMIY KONTSEPTSIYASI VA AHAMIYATI. *Modern Science and Research*, 4(3), 481-484.

5. Toshpo'latova, S. (2025). FOROBIYNING DIDAKTIK QARASHLARI ASOSIDA O'QUVCHILARNI TARIX FANIGA QIZIQTIRISH METODIKASI. *Modern Science and Research*, 4(1), 177-186.
6. Toshpo'latova, S., & Tursunova, S. (2025). TURKISTONDAGI-BIRINCHI DRAMMA. *Modern Science and Research*, 4(3), 468-480.
7. Toshpo'latova, S., Gadayeva, M., & Sadullayev, U. (2024). SHARQ ALLOMALARINING DIDAKTIK QARASHLARI. *Modern Science and Research*, 3(12), 985-993.
8. Gadayeva, M., Toshpolatova, S., & Sadullayev, U. (2024). TARIX FANLARINI OQITISHDA MUZEYLARNING ORNI. *Modern Science and Research*, 3(12), 994-1003.
9. Sadullayev, U., Gadayeva, M., & Toshpo'latova, S. (2024). MAHALLA-QADRIYATLAR BESHIGI. *Modern Science and Research*, 3(12), 1228-1238.
10. Toshpo'latova Shaxnoza Shuhratovna. (2024). ILK UYG'ONISH DAVRI NAMOYONDALARINING DIDAKTIK QARASHLARI ASOSIDA O'QUVCHILARNI TARIX FANIGA QIZIQTIRIS METODIKASI. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14520996>
11. Toshpo'latova, S. (2024). TARIX FANINI O'QITISHDA SAMARALI METODLAR. *Modern Science and Research*, 3(11), 774-782.
12. Тошполатова, Ш. (2024). THE PRESENT IRANIANS. *Журнал универсальных научных исследований*, 2(5), 453-462.
13. Toshpo'latova, S. (2024). BUXORODAGI SAROYLAR. *Modern Science and Research*, 3(5), 522-529.
14. Toshpo'latova, S. (2024). O'RTA ASRLARDA OILA PEDAGOGIKASIGA OID FIKRLAR. *Modern Science and Research*, 3(12), 353-361.
15. Toshpo'latova, S., & Xudoyqulov, S. (2024). History And Ethnology Of Olot District. *Modern Science And Research*, 3(5), 148-151.
16. Toshpo'latova, S., & Jo'rayeva, M. (2024). HISTORY AND ARCHITECTURAL MONUMENTS OF JONDOR DISTRICT. *Modern Science and Research*, 3(2), 447-450.
17. Qizi, R. S. S., Shukhratovna, T. S., & Karamatovna, M. A. (2024). Implementation of Education and Protection of Children's Rights in the age of Technology. *SPAST Reports*, 1(7).
18. Shuhratovna, T. S. (2024). Linguistic Anthropology. *European Journal Of Innovation In Nonformal Education*, 4(3), 432-437.
19. Toshpo'latova, S. S., & Naimov, I. N. (2023). MS ANDREYEV-O'RTA OSIYO XALQLARI ETNOGRAFIYASINING YIRIK OLIMI. *Innovations in Technology and Science Education*, 2(8), 1214-1222.
20. Toshpo'latova, S., & Tursuntoshova, S. (2024). Khoja Abdulkholiq Gijduvani. *Modern Science and Research*, 3(2), 87-93.
21. Toshpo'latova, S. (2024). Ethnolinguistics Of Ethnologies Of Bukhara. *Modern Science and Research*, 3(2), 1004-1011.
22. Toshpo'latova, S. (2024). Ethnolinguistics. *Modern Science and Research*, 3(2), 500-507.
23. Toshpo'latova, S. (2024). Religious Anthropology. *Modern Science and Research*, 3(1), 504-510.

24. Shakhnoza Shuhratovna, T. (2023). MS Andreyev's Way Of Life. American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769), 1(10), 655-659.
25. Shuhratovna, T. S. (2023). Ethnological Analysis Of National Costumes And Rituals Of Tajiks In The Works Of MS Andreyev. International Journal Of History And Political Sciences, 3(12), 42-47.
26. Toshpo'latova, S. (2023). MS Andreyev-Scientific Career. Modern Science and Research, 2(12), 801-807.
27. Shuhratovna, T. S. (2023). Etymology Of Tajik Marriage Ceremony. International Journal Of History And Political Sciences, 3(11), 17-23.
28. Toshpo'latova, S., & Ashurova, G. (2023). THE HISTORY AND DESCRIPTION OF THE WORK OF MS ANDREYEV-" ARK BUKHARI". Modern Science and Research, 2(9), 404-409.
29. Toshpo'latova, S. (2023). ETHNOLOGICAL ANALYSIS OF CALENDRIAL CALCULATION AND LENGTH MEASUREMENTS OF KHUF VALLEY TAJIKS IN THE RESEARCHES OF MS ANDREYEV. Modern Science and Research, 2(10), 291-299.
30. Toshpo'latova, S. (2023). A STUDY OF THE WEDDING CEREMONY OF THE TAJIKS OF AFGHANISTAN. Modern Science and Research, 2(9), 84-89.
31. Naimov, I., & Toshpo'latova, S. (2023). Marriage Ceremony Of Tajiks In The Work Of Mikhail Stepanovich Andreyev "Tadjiki Dolini Khuf". International Journal of Intellectual Cultural Heritage, 3(1), 12-16.
32. Toshpo'latova, S. S. (2023). Tojiklar Milliy Kiyim-Kechaklari Va "Beshmorak" Marosimining Etnologik Tahlili. Scholar, 1(28), 395-401.
33. Toshpo'latova, S., & Hoshimova, M. (2025). BERUNIY VA UNING DIDAKTIK QARASHLARI. Modern Science and Research, 4(1), 344-351.
34. Toshpo'latova, S. (2024). ILK UYG'ONISH DAVRI NAMOYONDALARNING DIDAKTIK QARASHLARI ASOSIDA O'QUVCHILARNI TARIX FANIGA QIZIQTIRISH METODIKASI. Modern Science and Research, 3(12), 643-651.
35. Muyiddinov, B., Toshpo'latova, S., & Gadayeva, M. (2025). TEMURIYLAR DAVRIDA KUTUBXONACHILIK, HUJJATCHILIK VA ISH YURITISHNING O'ZIGA XOSLIGI. Modern Science and Research, 4(2), 97-105.
36. Toshpo'latova, S., Gadayeva, M., & Muyiddinov, B. (2025). BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGINI TARKIB TOPTIRISH MODELI. Modern Science and Research, 4(2), 106-116.
37. Gadayeva, M., Toshpolatova, S., & Muyiddinov, B. (2025). TARIX DARSLARINI OQITISHDA INTERFAOL METODLARNING AHAMIYATI. Modern Science and Research, 4(2), 87-96.
38. Toshpo'latova, S. (2025). O'QITUVCHILARNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGINI TARKIB TOPTIRISH MODELINING MAZMUNI VA AHAMIYATI. Modern Science and Research, 4(2), 581-590.
39. Toshpo'latova, S. (2025). BO'LAJAK TARIX O'QITUVCHILARINING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGI. Modern Science and Research, 4(3), 235-245.
40. Toshpo'latova, S., & Tursunova, S. (2025). MAHMUDXO'JA BEHBUDIY-O'ZBEK JADIDCHILIGINING ASOSCHISI. Modern Science and Research, 4(2), 770-781.

41. Toshpo'latova, S. (2025). TARIX DARSLARIDA INNOVATSION METODLARDAN FOYDALANISH: ZAMONAVIY YONDASHUVLAR. *Modern Science and Research*, 4(5), 561-567.
42. Toshpo'latova, S. (2025). BUXORO AMIRLIGINING HAYOT TARZI. *Modern Science and Research*, 4(4), 429-438.
43. Toshpo'latova, S. (2025). BO'LAJAK TARIX O'QITUVCHILARINING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK TAYYORGARLIGINI SHAKLLANTIRISH: NAZARIY VA AMALIY JIHATLAR. *Modern Science and Research*, 4(4), 385-394.
44. Muxamedovna, G. M. (2024). PARANJI TARIXI, YOXUD O'RTA ASR AYOLLARINING KIYIMI HAQIDA.
45. Mukhamedovna, G. M. (2024). The Sad Fate Of The Women Of Turkistan: About The "Hujum" Movement And Its Impacts On Agriculture. *SPAST Reports*, 1(7).
46. Gadayeva, M. (2024). MARKAZIY OSIYODA JADID AYOLLARI TARIXI. *Modern Science and Research*, 3(12), 652-658.
47. Gadayeva, M. (2025). TARIXIY BILIMLARNI SHAKLLANTIRISH JARAYONI VA TARIX DARSLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO 'LLARI. *Modern Science and Research*, 4(4), 1423-1431.
48. Gadayeva, M. (2025). SOMONIYLAR DAVRIDAGI DEVONLAR VA BUGUNGI
49. O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLIKLARINING TAQQOSIY TAHLILI. *Modern Science and Research*, 4(4), 381-388.
50. Gadayeva, M. (2025). CHOLPONNING SHERLARIDA ERK, OZODLIK VA OZLIK MASALALARI. *Modern Science and Research*, 4(3), 549-563.
51. Gadayeva, M. (2025). TURKISTONLIK GENERAL AYOL, MILLAT ONASI-QURBONJON DODXOHNING MARD, JASUR VA VATANPARVARLIGI HAQIDA. *Modern Science and Research*, 4(1), 344-352.
52. Muxamedovna, G. M. (2024). Millatimiz Faxri-Buxoro Ma'rifatparvari. *Miasto Przyszłości*, 52, 557-562.
53. Muxamedovna, G. M. (2024). TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA AXBOROT KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARINING O 'RNI. *TALIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 4(5), 97-102.
54. Mukhamedovna, G. M. (2024). The Sad Fate Of The Women Of Turkistan: About The "Hujum" Movement And Its Impacts On Agriculture. *SPAST Reports*, 1(7).
55. Muxamedovna, G. M. (2023). MAKTABLARDA TARIX FANINI O'QITISH AHAMIYATI. *Научный Фокус*, 1(5), 178-180.
56. Muxamedovna, G. M. (2023). TARIX FANINI O'QITISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI. *Научный Фокус*, 1(5), 175-177.
57. Gadayeva, M. (2024). ABOUT THE HISTORY OF THE VEIL OR MEDIEVAL WOMEN'S DRESS. *Modern Science and Research*, 3(2), 1097-1103.
58. Gadayeva, M. (2023). THE UNIQUE SIGNIFICANCE OF MASTERING SOCIAL SCIENCES DURING THE DEVELOPMENT OF THE NEW UZBEKISTAN. *Modern Science and Research*, 2(10), 459-464.
59. Universiteti, G. M. M. O. X. (2023). Uchinchi Renesans Davrida Ajdodlarimiz Merosini Organish Orqali Integratsion Ta'Limni Yanada Takomillashtirish Tamoyillari: Часть 1 Том 1 Июль 2023 Год. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 1(1), 11-16.

60. Gadayeva, M. (2024). Attack Action. *Modern Science and Research*, 3(1), 1028-1033.
61. Gadayeva, M. (2024). Effective Ways To Use The" Thoughtstorm" Method On The Theme Of The" Eastern Renaissance" Era. *Modern Science and Research*, 3(1), 1024-1027.
62. Muxamedovna, G. M. (2023). KREATIV YONDASHUV ASOSIDA DIDAKTIK MATERIALLAR YARATISH MEKANIZMLARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 21(3), 12-14.
63. Muxamedovna, G. M. (2023). Uchinchi renesans davrida ajdodlarimiz merosini organish orqali integratsion ta'limni yanada takomillashtirish tamoyillari. *Образование наука и инновационные идеи в мире*, 22(1), 35-38.
64. Muxamedovna, G. M. (2023). History Of Patriotic Women. *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(12), 69-75.
65. Muxamedovna, G. M. (2023). Innovatsion TaLim-Buyuk Kelajak Poydevori. *World scientific research journal*, 17(1), 74-76.
66. Gadayeva, M. (2024). Effective Ways To Use The" Thoughtstorm" Method On The Theme Of The" Eastern Renaissance" Era. *Modern Science and Research*, 3(1), 1024-1027.
67. Gadayeva, M., & Ismoilova, Z. (2024). The Importance Of Studying The Science Of Youth Psychology In Improving People'S Lives. *Modern Science and Research*, 3(2), 676-683.
68. Gadayeva, M., & Hamroqulova, N. (2024). The Basis Of The Use Of Development-Pedagogical Skills In Pedagogical Activity. *Modern Science and Research*, 3(2), 684-689.
69. Gadayeva, M., & Sabrididinova, G. (2025). JADIDLAR FAOLIYATIDA XOTIN-QIZLARNING ORNI. *Modern Science and Research*, 4(3), 648-655.
70. Gadayeva, M., & Sabrididinova, G. (2025). BOBURNOMADA DIPLOMATIK MUNOSABATLAR TALQINI. *Modern Science and Research*, 4(3), 409-416.
71. Gadayeva, M. (2025). TARIX DARSLARIDA OQUVCHILARNING BILIM, MALAKA VA KONIKMALARINI HOSIL QILISH VA BAHOLASH. *Modern Science and Research*, 4(5), 792-800.
72. Uktamovna, N. G. (2024). STRATEGIES TO IMPROVE THE QUALITY OF HIGHER EDUCATION SYSTEM. *Web of Teachers: Inderscience Research*, 2(5), 223-228.
73. Uktamovna, N. G. (2025). THE INTERCONNECTION OF EDUCATION, ECONOMIC GROWTH, AND SOCIAL STABILITY. *JOURNAL OF SCIENTIFIC RESEARCH, MODERN VIEWS AND INNOVATIONS*, 1(3), 68-71.
74. Uktamovna, N. G. (2025). IMPLEMENTATION AND ADVANTAGES OF THE DUAL EDUCATION SYSTEM IN UZBEKISTAN. *Modern education and development*, 20(4), 14-19.
75. Uktamovna, N. G. (2025). THE CONCEPT, CONTENT AND ESSENCE OF COLLABORATION BETWEEN HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND PRODUCTION. *Modern education and development*, 22(4), 320-325.
76. Navruzova, G. U. (2024). INNOVATION MANAGEMENT: IMPLEMENTING A SUCCESSFUL STRATEGY. *American Journal of Modern World Sciences*, 1(2), 28-36.

77. Navruzova, G. U. (2024). ECONOMIC INDICATORS AND FACTORS IN SUSTAINABILITY. CONCEPTS, BASIC PRINCIPLES AND TYPES OF ECONOMIES. *American Journal of Modern World Sciences*, 1(3), 12-22.
78. Navruzova, G., & Ramazonova, S. (2025). UNLOCK YOUR POTENTIAL: MASTERING LANGUAGE SKILLS. *Modern Science and Research*, 4(4), 655-660.
79. Navruzova, G. (2025). DISPARITIES AND ISSUES BETWEEN THE EDUCATION SYSTEM AND INDUSTRY. *Modern Science and Research*, 4(4), 1937-1943.